

ROUSSEEU, Cyriel (Watou 7 november 1882 – Antwerpen 30 augustus 1968).

Stamde uit een West-Vlaams boerengezin en week in 1906 uit naar Antwerpen waar hij als trambe-ambte ging werken. Rousseeu ontmoette August Borms voor het eerst in 1911, toen hij deze vroeg het voorzitterschap te aanvaarden van een Merksemse afdeling van de Groeningerwacht. Beiden bleven

in contact met elkaar. Rousseeu leverde de idee voor de oprichting van **Pro Westlandia**, een vereniging die de Nederlandse taal en cultuur in **Frans-Vlaanderen** promootte. Van 1911 tot 1914 was hij secretaris van deze organisatie.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog volgde Rousseeu Borms in het **activisme**. Hij zette zich speciaal in voor de Vlaamse krijgsgevangenen in Duitsland; in een tijdsbestek van anderhalf jaar verzamelde hij 21.000 boeken en 30.000 brochures en liederenbundels, die naar de krijgsgevangenen werden opgestuurd. Vanaf augustus 1917 verbleef Rousseeu als 'bestendig afgevaardigde' van de **Raad van Vlaanderen** in het krijgsgevangenenkamp te **Göttingen**, waar inmiddels enkel nog een grote groep Vlaamse krijgsgevangenen was samengebracht. Hij organiseerde er diverse politieke, sociale en culturele activiteiten en hield Borms op de hoogte van zijn werkzaamheden als activistische propagandist. In 1919 werd Rousseeu bij verstek tot 18 jaar gevangenisstraf veroordeeld, maar na zijn terugkeer door het assisenhof in 1921 weer vrijgesproken. In de jaren 1920 bleef hij druk corresponderen met in de gevangenis verblijvende ter dood veroordeelde Borms, die zelf een 300-tal brieven voor Rousseeu naar buiten wist te smokkelen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog bleef Rousseeu actief in de **Zannekin-Werkgemeenschap** en publiceerde hij enkele artikelen in het blad **Volk en Staat**. Hij werd na de Tweede Wereldoorlog opgesloten, maar in november 1945 zonder veroordeling vrijgelaten. Na de oorlog werd hij voorzitter van het Vlaams Erecomité Dr. A. Borms en bleef hij ijveren voor diens eerherstel. Hij werkte ook mee aan de **Bormsherdenking** in april 1966 en was tweemaal spreker op de **Frans-Vlaamse Cultuurdagen** te Waregem. Hij werkte mee aan de voorbereiding van de eerste Taal- en Letterkundige Dag te Steenvoorde, die de dag na zijn overlijden plaatsvond.

Rousseeu schreef uitvoerige gedenkschriften (bewaard in het **Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven**) die hij echter niet wenste te publiceren, maar die bedoeld waren als hulp voor de studie van het leven en werk van Borms.

WERKEN: 'Hoe de Vlaamschgezinden ginder achter het front denken', in *Het Vlaamsche Nieuws* (9 januari 1916); – 'Vlaamsche krijgsgevangenen en Vlaanderens Politieke Zelfstandigheid', in *Het Vlaamsche Nieuws* (28 februari 1918); – 'Van onze Vlaamsche krijgsgevangenen in Deutschland', in *Het Vlaamsche Nieuws* (1 oktober 1918).

LITERATUUR: A. Borms, 'Bij een 60sten verjaardag', in *Volk en Staat* (7 november 1942); – OSO, 'Cyriel Rousseeu tachtig jaar', in *'t Pallieterke* (15 november 1962); – G. Durnez, 'Mijn vriend Dr. Borms. Cyriel Rousseau vertelt', in *De Standaard* (14 juni 1965); – L. Verbeke, 'In memoriam. Cyriel Rousseeu', in *Ons Erfdeel*, jg. 12 (december 1968), p. 187-188; – L. Verbeke, *Vlaanderen in Frankrijk: taalstrijd en Vlaamse Beweging in Frans- en Zuid-Frankrijk*, 1970; – M. Nuytens en M. Somers, 'Een nieuwe kijk op Pro Westlandia', in *De Franse Nederlanden*, jg. 9 (1984), p. 45-64; – W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und*

belgischer Nationalitätenkonflikt (Kasseler Forschungen zur
Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

ILLUSTRATIE(S), zie: Göttingen, Pro Westlandia.

NICO WOUTERS